

Vergaderjaar 2014–2015

34 085 VIII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2014 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2014 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. Bussemaker

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1.	Leeswijzer	2
2.	Het beleid	2
	2.1. Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	2
	2.2. Beleidsartikelen	4
	2.3. Niet-beleidsartikelen	26

1. Leeswijzer

Allereerst is de begrotingsstaat voor de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten voor de begroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap opgenomen. Hierin wordt inzicht gegeven in de financiële wijzigingen die op (beleids)artikelniveau worden voorgesteld in de begroting voor het jaar 2014.

In paragraaf 2 «Het beleid» wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste begrotingsmutaties uit dit wetsvoorstel (paragraaf 2.1). Vervolgens wordt inzicht gegeven in de begrotingsmutaties op artikelniveau voor de beleidsartikelen en de niet-beleidsartikelen (paragraaf 2.2 en 2.3). Hierbij worden uitgaven- en ontvangstenmutaties groter dan € 2,2 miljoen toegelicht.

De toelichtingen op de uitgaven gelden ook voor de verplichtingen. Alleen indien er sprake is van een groot verschil van de verplichtingenmutaties ten opzichte van de uitgavenmutaties, wordt dit verschil apart toegelicht. Deze verschillen ontstaan bijvoorbeeld doordat er verplichtingen zijn aangegaan die niet tot een uitgavenmutatie leiden (zoals het aangaan van garantieverplichtingen in het kader van schatkistbankieren) of door regelingen waarvoor de verplichtingen dit jaar worden aangegaan terwijl de uitgaven pas volgend jaar (of in de jaren daarna) plaatsvinden.

2. Het beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

In de 2^e suppletoire begroting van OCW wordt een verdere uitwerking gegeven aan de besluiten van het kabinet over de Najaarsnota voor het begrotingshoofdstuk van OCW (VIII). Als gevolg hiervan wordt in de OCW-begroting in 2014 een uitgavenpeil van € 36,0 miljard geraamd. Het geraamde ontvangstenniveau is € 1,2 miljard.

In tabel 1 wordt de aansluiting getoond van de uitgaven en ontvangsten tussen de 1^e suppletoire begroting 2014 en de 2^e suppletoire begroting 2014. Een deel hiervan is al gepresenteerd in de Miljoenennota 2015 en de hiermee samenhangende OCW-begroting 2015.

Tabel 1 Overzicht belangrijkste suppletoire mutaties 2014 (bedragen x € 1 miljoen)

	Artikel	Uitgaven	Ontvangsten
Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014		35.022,9	1.232,1
Stand 1e suppletoire begroting 2014		36.009,6	1.234,9
Belangrijkste mutaties:			
1	Inzet eindejaarsmarge 2014	91	- 65,9
2	Ramingsbijstelling studiefinanciering, WTOS en lesgeld	11, 12, 13	- 5,0
			15,0

		Artikel	Uitgaven	Ontvangsten
3	Mee- en tegenvallers	diversen	- 33,5	17,4
4	Overlopende verplichtingen naar 2015 e.v.	diversen	- 59,6	
5	Beleidsmatig overig	diversen	84,8	
6	Rentemutatie (generaal)	11		- 30,0
7	Niet relevante uitgaven	11	40,0	
8	Technisch overig	diversen	- 11,4	11,9
Stand 2e suppletoire begroting 2014			35.959,0	1.249,2

Toelichting op de belangrijkste mutaties:

1) Inzet eindejaarsmarge

Het restant van de eindejaarsmarge uit 2013 is ingezet ter dekking van de wettelijk verplichte prijsbijstelling po en mbo voor 2014 (€ 22,9 miljoen), incidentele middelen NOA voor po, vo en mbo (€ 34 miljoen) en overige beleidsmatige onderwerpen (€ 9,0 miljoen).

2) Ramingsbijstelling studiefinanciering, WTOS en lesgeld

De per saldo neerwaartse bijstelling van de ramingen heeft verschillende oorzaken. De belangrijkste posten op de uitgaven zijn:

- een neerwaartse bijstelling van de kaderrelevante uitgaven van de basisbeurs en de Ov-kaart (omzettingen naar gift);
- er wordt minder gebruik gemaakt dan verwacht van de regeling tegemoetkoming schoolkosten (WTOS) op het onderdeel VO 18+;
- opwaartse technische bijstellingen als gevolg van extra kwijtscheldingen.

De belangrijkste meevallers bij de ontvangsten zijn:

- Meerontvangsten op de kortlopende vorderingen en meer lesgeld ontvangsten.

3) Mee- en tegenvallers

Dit betreft een saldering van diverse mee- en tegenvallers. De belangrijkste meevallers bij de uitgaven zijn:

- op de uitgaven voor de lerarenbeurs blijft incidenteel € 23,0 miljoen over omdat er minder aanvragen zijn dan dat er aan budget beschikbaar is.

De belangrijkste meevallers bij de ontvangsten zijn:

- in het po is sprake van meer ontvangsten omdat gemeenten ontvangen middelen voor de regeling Brede School en Binnenmilieu niet hebben ingezet. Deze middelen zijn daarom teruggevorderd (€ 6,0 miljoen);
- ook in het vo is sprake van meer ontvangsten als gevolg van onder andere het terugvorderen van middelen naar aanleiding van de controle op aanvragen in het kader van de regeling binnenmilieu en energiezuinigheid (€ 6,4 miljoen).

4) Overlopende verplichtingen naar 2015 e.v.

Op diverse artikelen zijn er verplichtingen die niet in 2014 tot uitgaven leiden maar in 2015 of latere jaren (overlopende verplichtingen).

5) Beleidsmatig overig

Dit betreft onder andere de volgende mutaties:

- de uitdeling van de wettelijk verplichte prijsbijstelling po en mbo voor het jaar 2014
- (totaal € 22,9 miljoen).
- de verdeling van de incidentele middelen NOA voor po, vo en mbo (totaal € 34,0 miljoen):
  - € 12,0 miljoen is bestemd voor vo. Deze middelen worden in 2014 besteed;
  - € 18,0 miljoen is bestemd voor po/vo. Dit faciliteert de po-sector om de cao in 2014 te dekken. Hiervoor is een kasschuif van 2015 naar 2014 ter grootte van € 18 miljoen benodigd. De middelen die hierdoor volgend jaar vrijvallen uit de loonbijstelling bij po zijn vervolgens beleidsmatig beschikbaar voor po/vo.
  - € 4,0 miljoen is bestemd voor mbo. Deze middelen worden doorgeschoven naar 2015.
- de aflossing van de egalisatievordering met betrekking tot het Rijkshuisvestingsstelsel (€ 18,2 miljoen). Het kabinet heeft besloten tot een nieuwe vormgeving van het Rijkshuisvestingsstelsel per 1 januari 2016. Een van de gevolgen hiervan is dat de huidige huurcontracten voortijdig worden opgebroken. Gedurende de looptijd van het huurcontract heeft het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) een vordering op de balans (zogenaamde egalisatievordering), die werd in de loop der tijd afgelost door het departement als gebruiker van een pand. Doordat de huurcontracten voortijdig moeten worden opgebroken vanwege de overgang naar het nieuwe huisvestingsstelsel, dienen departementen deze egalisatievordering voortijdig af te lossen.

6) Rentemutatie (generaal)

Op basis van de uitvoeringsgegevens van DUO is de verwachting dat de rente ontvangsten bij de langlopende rentedragende leningen lager zullen uit vallen dan geraamd.

7) Niet relevante uitgaven

De niet-kaderrelevante uitgaven voor studiefinanciering zijn hoger dan geraamd. Dit wordt onder andere veroorzaakt door minder omzettingen naar gift van de basisbeurs en de ov-kaart in het ho.

8) Technisch overig

Het betreft overboekingen met andere departementen en desalderingen van uitgaven met ontvangsten.

2.2 Beleidsartikelen

Artikel 1. Primair onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	9.587.743	9.613.900	35.126	9.649.026
Waarvan garantieverplichtingen		2.000		2.000
Totale uitgaven	9.588.959	9.611.900	35.126	9.647.026

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Waarvan juridisch verplicht	99,70%	99,80%		99,90%
Bekostiging	9.061.330	9.078.589	60.631	9.139.220
• Hoofdbekostiging	8.884.415	8.901.674	53.478	8.955.152
– Bekostiging Primair Onderwijs	8.871.479	8.888.738	53.392	8.942.130
– Bekostiging Caribisch Nederland	12.936	12.936	86	13.022
• Prestatiebox	157.400	157.400		157.400
• Aanvullende bekostiging	19.515	19.515	7.153	26.668
– Conciërgeregeling	19.515	19.515		19.515
– Subsidieregeling Passend Onderwijs				
– Onderwijstijdverlenging				
– Overig			7.153	7.153
Subsidies	103.202	109.193	- 5.303	103.890
– Regeling Onderwijsvoorziening jonggehandicapten	23.862	23.862		23.862
– Nederlands onderwijs buitenland	10.055	13.455		13.455
– Herstart en Op de Rails	19.162	9.662		9.662
– Basis voor Presteren (School aan Zet en Bèta Techniek)	11.305	11.305	2.830	14.135
– Humanistisch vormend en godsdienstonderwijs	10.000	10.000		10.000
– Overig	28.818	40.909	- 8.133	32.776
Oprachten	14.541	11.488	- 10.275	1.213
Bijdragen aan agentschappen	29.722	32.466	233	32.699
– Dienst Uitvoering Onderwijs	29.722	32.466	233	32.699
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	8.277	8.277	154	8.431
– Stichting Vervangingsfonds en Participatiefonds	5.984	5.984	143	6.127
– UWV	2.293	2.293	11	2.304
Bijdragen aan medeoverheden	360.987	360.987	563	361.550
– Gemeentelijk onderwijsachterstanden-beleid	260.987	260.987	763	261.750
– Convenant G37	95.000	95.000		95.000
– Ondersteuning niet G37	5.000	5.000	- 200	4.800
Bijdragen aan sociale fondsen	10.900	10.900	- 10.877	23
– Brede Scholen	10.900	10.900	- 10.877	23
Ontvangsten	1.661	1.661	9.000	10.661

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging van primair onderwijs wordt per saldo met € 60,6 miljoen verhoogd door:

- de belangrijkste oorzaak hiervoor is dat in het kader van het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA) incidenteel € 18,0 miljoen beschikbaar is gesteld voor de CAO primair onderwijs (zie voor een nadere toelichting paragraaf 2.1, nummer 5);
- daarnaast zijn de uitgaven voor € 12,0 miljoen hoger uitgevallen, onder andere door een toename van het gebruik van de groeiregeling en de regeling eerste opvang vreemdelingen;
- er zijn middelen toegevoegd vanuit de eindejaarsmarge voor de wettelijke prijsbijstelling tranche 2014 voor het jaar 2014 (€ 19,5 miljoen) en voor de loonbijstelling (€ 16,7 miljoen euro);

- tevens zijn door een dalend aantal plaatsen in justitiële jeugdinrichtingen de kosten voor het onderwijs in deze inrichtingen gedaald. De teveel ontvangen bijdrage (€ 7,8 miljoen) wordt teruggestort naar DJI;
- op artikel 1 is er een bijdrage van € 2,1 miljoen ontvangen van het Ministerie van VWS voor de kosten van onderwijs in de gesloten jeugdzorg;
- tot slot is het budget voor aanvullende bekostiging met € 7,2 miljoen verhoogd door een interne herschikking vanuit de bekostiging in verband met de toegenomen uitgaven voor de compensatieregeling maatregelen AWBZ.

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 5,3 miljoen verlaagd. Voor een aantal projecten schuiven de juridische verplichtingen en bijbehorende kosten van 2014 door naar 2015, waardoor de uitgaven voor dit jaar dalen met € 2,8 miljoen. Daarnaast is op een aantal projecten (o.a. Goed worden, goed blijven, WIA en Herstart en Op de Rails) minder uitgegeven dan geraamd.

Opdrachten

Het budget voor opdrachten wordt per saldo met € 10,3 miljoen verlaagd. Voor € 8,0 miljoen wordt dit verklaard doordat op verschillende projecten, waaronder onderzoeksopdrachten en SLO-projecten minder is uitgegeven dan begroot. Het resterende bedrag van € 2,3 miljoen is een saldo van bijdragen voor verschillende projecten die op andere beleidsartikelen staan, onder andere voor de kosten die CvTE heeft gemaakt voor invoering van de centrale eindtoets en ontwikkeling van de digitale adaptieve eindtoets, Passend Onderwijs, het onderzoek naar de relatie tussen bewegingsonderwijs en schoolprestaties en antipestprogramma's.

Bijdragen aan sociale fondsen

Het budget voor bijdragen aan sociale fondsen is met € 10,9 miljoen verlaagd vanwege een overboeking naar het Gemeentefonds ten behoeve van de impuls brede scholen, sport en cultuur.

Artikel 3. Voortgezet onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e supplettoire begroting 2014	Mutaties 2e supplettoire begroting 2014	Stand 2e supplettoire begroting 2014
Verplichtingen	7.263.617	7.553.803	295.539	7.849.342
Waarvan garantieverplichtingen		22.898	3.475	26.373
Totale uitgaven	7.263.617	7.286.168	28.864	7.315.032
Waarvan juridisch verplicht	99,92%			99,9%
Bekostiging	7.132.667	7.136.381	21.032	7.157.413
• Hoofdbekostiging	6.755.902	6.760.414	21.032	6.781.446
– Bekostiging voortgezet onderwijs lumpsum	6.743.095	6.745.141	23.256	6.768.397
– Bekostiging Caribisch Nederland	12.807	15.273	- 2.224	13.049
• Prestatiebox	150.000	150.000	0	150.000
– Regeling prestatiebox voortgezet onderwijs	150.000	150.000		150.000
• Aanvullende bekostiging	226.765	225.967	0	225.967
– Regeling aanvullende bekostiging maatschappelijke stage in het VO	48.180	48.180		48.180

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
- Tijdelijke regeling subsidiëring experimenten leergang vmbo-mbo2 2008–2013, incl. borgingscohort vmbo-mbo2	24.498	18.600		18.600
- Regeling IGVO (Internationaal Georiënteerd Voortgezet Onderwijs)	2.961	2.961		2.961
- Regeling leerplusarrangement, nieuwkomers en eerste opvang vreemdelingen	82.205	78.255		78.255
- Regeling regionaal zorgbudget en reboundvoorzieningen	66.885	76.385		76.385
- Regeling visueel gehandicapten	1.206	756		756
- Regeling bekostiging kenniscentra voor leerwerktrajecten vmbo	830	830		830
Subsidies	48.670	51.599	- 3.096	48.503
- Stichting Kennisnet (basissubsidie) PO, VO, BE	17.552	17.552		17.552
- ICT-projecten	800	800	1.000	1.800
- Beter presteren (Scholen aan Zet en Platform Beta en Techniek)	3.221	3.195	- 2.830	365
- Onderwijs Bewijs	1.663	1.663	- 36	1.627
- Regionale verwijzingscommissies VO	6.985	6.985		6.985
- Overige projecten	18.449	21.404	- 1.230	20.174
Opdrachten	374	374	1.800	2.174
- In- en uitbesteding	374	374	1.800	2.174
Bijdragen aan agentschappen	25.950	35.973	1.099	37.072
- Dienst Uitvoering Onderwijs	25.950	35.973	1.099	37.072
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	55.750	61.635	7.997	69.632
- ZBO: College voor Examens	3.338	3.392	8.184	11.576
- SLOA: onderwijs ondersteunende instellingen PO/VO/BVE (incl. examens)	52.412	58.243	- 187	58.056
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	206	206	32	238
- GRAZ (ECML) en PISA	206	206	32	238
Ontvangsten	4.661	1.361	6.400	7.761

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 295,5 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 266,7 miljoen) wordt veroorzaakt door:

- een mutatie in de garantieverplichtingen/rekening-courant kredieten aan onderwijsinstellingen waar OCW garant voor staat (€ 3,5 miljoen);
- bijstelling van de verplichtingenraming om aan te sluiten bij de verwachte realisatie over 2014 (€ 263,2 miljoen). De verplichtingen voor extra middelen die bijv. vanuit het Regeerakkoord en de Begrotingsafspraken 2014 voor het jaar 2015 beschikbaar komen, worden reeds in 2014 aangegaan.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor bekostiging wordt per saldo met € 21,0 miljoen verhoogd door:

- de extra incidentele middelen uit het NOA in verband met het afsluiten van de CAO in het voortgezet onderwijs (€ 12,0 miljoen) (zie voor een nadere toelichting paragraaf 2.1, nummer 5);
- de uitdeling van de loonbijstelling (werkgeverslasten tranche 2014, ad € 12,4 miljoen);
- kasschuif naar 2015 in verband met de verwachte uitgaven in 2015 voor Caribisch Nederland (– € 2,0 miljoen);
- overige diverse mutaties (– € 1,4 miljoen).

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 3,1 miljoen verlaagd door voornamelijk overboekingen tussen diverse beleidsterreinen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Ministerie van Economische Zaken.

Opdrachten

Het budget voor opdrachten wordt per saldo met € 1,8 miljoen verhoogd door een overboeking van subsidies naar opdrachten, waardoor wordt aangesloten bij het niveau van de verwachte realisatie.

Bijdragen aan agentschappen

Het budget voor de Dienst Uitvoering Onderwijs wordt per saldo met € 1,1 miljoen verhoogd door diverse overboekingen.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Het budget voor ZBO's/RWT's wordt per saldo met € 8,0 miljoen verhoogd door:

- verhoging van het budget voor het College voor Toetsen en Examens voor het uitvoeren van diverse projecten (o.a. staatsexamens NT2, taal en rekenen en toetsen). De afspraak geldt dat alle betalingen naar het College voor Toetsen en Examens (CvtE) «centraal» via artikel 3 voortgezet onderwijs plaatsvinden. Daarvoor is in de loop van 2014 een bedrag van € 8,2 miljoen naar artikel 3 overgeboekt van de diverse beleidsterreinen, alwaar de gelden waren gereserveerd.

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget wordt met € 6,4 miljoen verhoogd als gevolg van het terugvorderen van middelen, voornamelijk naar aanleiding van de controle op aanvragen in het kader van de regeling binnenmilieu en energiezuinigheid.

Artikel 4. Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e supplettoire begroting 2014	Mutaties 2e supplettoire begroting 2014	Stand 2e supplettoire begroting 2014
Verplichtingen	3.892.744	3.828.258	111.663	3.939.921
Waarvan garantieverplichtingen		5.500	5.000	10.500
Totale uitgaven	3.830.290	3.787.630	– 10.425	3.777.205
Waarvan juridisch verplicht	99,5%	99,6%		99,6%
Bekostiging	3.469.233	3.443.924	– 31.900	3.412.024

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
• Hoofdbekostiging	3.157.414	3.153.214	15.861	3.169.075
– Bekostiging roc's/overige regelingen	2.987.962	2.981.962	15.271	2.997.233
– Bekostiging kbb's	106.241	106.241	1.759	108.000
– Bekostiging Caribisch Nederland	4.858	6.658	– 1.137	5.521
– Bekostiging vavo	58.353	58.353	– 32	58.321
• Prestatiebox	65.600	47.800	– 3.625	44.175
– Taal en Rekenen	0	0	0	0
– Investeringsfonds mbo (Techniepact)	25.000	7.200	– 3.625	3.575
– VSV	40.600	40.600	0	40.600
• Aanvullende bekostiging	246.219	242.910	– 44.136	198.774
– Schoolmaatschappelijk werk in het mbo	14.017	14.017	0	14.017
– Versterken centrale en uniforme toetsing	13.612	11.216	– 11.216	0
– RMC's	31.925	31.925	– 31.925	0
– Plusvoorzieningen overbelaste Jongeren en wijksscholen	30.400	30.400	6	30.406
– Programmagelden regio's	19.450	19.450	8	19.458
– Convenanten met RMC-regio's	17.100	17.100	0	17.100
– Aanvullende vergoeding experimenten vmbo-mbo 2	1.000	1.000	– 890	110
– Leerlinggebonden financiering (LGF)	53.615	52.702	– 119	52.583
– Taal en Rekenen	52.600	52.600	0	52.600
– School-ex 2.0	12.500	12.500	0	12.500
– Stagebox	0	0	0	0
Subsidies	248.036	246.489	3.346	249.835
waarvan:				
– Subsidieregeling praktijkleren	209.000	209.000	0	209.000
– Actieplan Laaggeletterdheid	4.000	4.900	0	4.900
– Pilots laaggeletterdheid	5.000	6.000	0	6.000
– Sectorplan mbo-hbo techniek	3.065	400	– 400	0
– Netwerkscholen	3.500	3.500	0	3.500
– Loopbaanorientatie	1.300	500	0	500
– Overige projecten	22.171	22.189	3.746	25.935
Opdrachten	4.287	2.067	– 434	1.633
– In- en uitbesteding	4.287	2.067	– 434	1.633
Bijdragen aan agentschappen	17.836	19.106	17	19.123
– Dienst Uitvoering Onderwijs	17.836	19.106	17	19.123
Bijdragen aan medeoverheden	31.830	15.530	24.835	40.365
– Caribisch Nederland	31.830	15.530	– 7.365	8.165
– RMC's	0	0	32.200	32.200
Bijdragen aan sociale fondsen	53.805	53.805	79	53.884
– Participatiebudget	53.805	53.805	79	53.884
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	5.263	6.709	– 6.368	341
– College voor Examens	363	4.509	– 4.509	0
– Wet SLOA	4.900	2.200	– 1.859	341
Ontvangsten	0	0	2.000	2.000

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 111,7 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 122,1 miljoen) wordt veroorzaakt door:

- Garantieverplichtingen/rekening-courant kredieten aan onderwijsinstellingen die in 2014 zijn aangegaan en waar het Ministerie van OCW garant voor staat (€ 5,0 miljoen).

- Bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van de extra investeringen in het mbo vanuit de Begrotingsafspraken 2014 en het Regeerakkoord. De verplichtingen voor deze aanvullende investeringen worden in 2014 aangegaan en de uitgaven worden in 2015 gerealiseerd.

Uitgaven

Toelichting per instrument

Bekostiging

Het budget voor de bekostiging wordt per saldo met € 31,9 miljoen verlaagd. Deze verlaging is met name het gevolg van de volgende mutaties:

- De mutatie van € 15,3 miljoen in het kader van de bekostiging roc's. Dit is grotendeels te verklaren door de eenmalige toevoeging van middelen vanuit het instrument versterken centrale uniforme toetsing, de uitgekeerde loon/prijsbijstelling 2014 de eenmalige NOA middelen. Deze NOA middelen worden doorgeschoven naar 2015 (zie voor een nadere toelichting paragraaf 2.1, nummer 5).
- Een bedrag voor de bekostiging van Caribisch Nederland wordt doorgeschoven naar 2015 (– € 1,0 miljoen).
- In het kader van het investeringsfonds mbo wordt een bedrag doorgeschoven naar 2015 (– € 3,3 miljoen). Daarnaast gaat het om een overboeking van investeringsfonds mbo naar het instrument subsidies. Het gaat hier om een subsidie in het kader van het investeringsfonds (– € 0,3 miljoen).
- De mutatie van € -11,2 miljoen in het kader van versterken centrale en uniforme toetsing. Dit is grotendeels te verklaren door een eenmalige toevoeging vanuit dit budget aan de lumpsum. Daarnaast zijn er middelen overgeboekt naar het subsidiebudget.
- Een overboeking van de middelen voor RMC's naar het instrument bijdragen aan medeoverheden (– € 31,9 miljoen).

Subsidies

Het budget voor subsidies wordt per saldo met € 3,3 miljoen verhoogd. Deze verhoging is met name het gevolg van de volgende mutaties:

- Een overboeking van middelen voor het investeringsfonds mbo naar het instrument subsidies. Het gaat hier om een subsidieverstrekking in het kader van het investeringsfonds (€ 0,3 miljoen).
- Een overboeking van het instrument ZBO's/RWT's naar het instrument subsidies in het kader van ECBO (€ 1,2 miljoen).
- Een overboeking van middelen voor het versterken centrale en uniforme toetsing van het instrument bekostiging naar het instrument subsidies in het kader van examinering (€ 2,1 miljoen).

Bijdragen aan medeoverheden

Het budget voor medeoverheden wordt per saldo met € 24,8 miljoen verhoogd. Deze verhoging is met name het gevolg van de volgende mutaties:

- Een bedrag voor Caribisch Nederland wordt doorgeschoven naar 2015 (– € 7,1 miljoen). Deze verlaging wordt grotendeels verklaard door een vertraging in het masterplan onderwijshuisvesting.
- Een overboeking van de middelen voor RMC's naar het instrument bijdragen aan medeoverheden (€ 32,2 miljoen).

ZBO's/RWT's

Het budget voor bijdragen aan ZBO's/RWT's wordt per saldo met € 6,4 miljoen verlaagd. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- Een overboeking naar het artikel voorgezet onderwijs voor kosten van het werkprogramma 2014 van het College van Examens voor staatsexamens MBO en NT2 (– € 5,2 miljoen).
- Een overboeking van het instrument ZBO's/RWT's naar het instrument subsidies in het kader van ECBO (– € 1,2 miljoen).

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget wordt met € 2,0 miljoen verhoogd. Dit wordt veroorzaakt door afrekeningen op de educatie, oude LGF-afrekeningen en diverse afrekeningen van andere subsidies.

Artikel 6. Hoger beroepsonderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 6 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	2.573.655	2.895.423	62.766	2.958.189
Waarvan garantieverplichtingen		13.000	8.139	21.139
Totale uitgaven	2.595.377	2.726.900	6.378	2.733.278
Waarvan juridisch verplicht	99,90%	99,90%		99,90%
Bekostiging	2.551.524	2.683.409	5.353	2.688.762
• Hoofdbekostiging	2.381.676	2.513.561	5.106	2.518.667
– Onderwijsdeel hbo	2.306.091	2.437.976	5.006	2.442.982
– Deel ontwerp en ontwikkeling	69.101	69.101	100	69.201
– Bekostiging tweede bachelor- en mastergraden in het hbo	0	0	0	0
– Bekostiging experimenten open bestel	5.000	5.000	0	5.000
– Bekostiging postinitiële masteropleidingen hbo	1.484	1.484	0	1.484
• Prestatiebox	169.848	169.848	247	170.095
– Onderwijskwaliteit en studiesucces, en profilering	169.848	169.848	247	170.095
Subsidies	2.958	958	– 437	521
– Regeling bevordering kennisfunctie hogescholen	0	0	0	0
– Regeling stimulering Bèta/techniek	2.000	0	0	0
– Studiekeuze-informatie hoger onderwijs	0	0	0	0
– Overig	958	958	– 437	521
Opdrachten	100	100	127	227
– Uitbesteding	100	100	127	227
Bijdragen aan agentschappen	15.801	17.439	412	17.851
– Dienst Uitvoering Onderwijs	15.801	17.439	412	17.851
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	22.696	22.696	920	23.616
– NWO (Praktijkgericht onderzoek hbo)	22.696	22.696	920	23.616
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	2.298	2.298	3	2.301
– Stichting Studiekeuze 123	2.298	2.298	3	2.301
Ontvangsten	1.213	1.213	886	2.099

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 62,8 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 56,4 miljoen) wordt veroorzaakt door:

- garantieverplichtingen aan onderwijsinstellingen die in 2014 zijn aangegaan waar OCW garant voor staat (€ 8,1 miljoen);
- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van een aanpassing van de bekostiging in 2015 (€ 36,7 miljoen), overeenkomstig de bekostigingsregeling wordt de kasmutatie 2015 verplicht in 2014;
- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van het in 2014 aangaan van diverse subsidieverplichtingen met kasgevolgen voor 2015 tot en met 2017 (€ 12,5 miljoen), waarvan in de begroting was geraamd dat deze na 2014 zouden worden aangegaan.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de hoofdbekostiging wordt per saldo met € 5,1 miljoen verhoogd in verband met:

- de loonbijstelling 2014 (€ 3,6 miljoen);
- een overboeking vanuit artikel 9 inzake een overheveling van middelen ten behoeve van het lerarenbeleid (€ 1,5 miljoen).

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget wordt met € 0,9 miljoen verhoogd inzake een desaldering van overblijvende kennisfunctie-middelen uit het RAAK-programma 2009 (praktijkgericht onderzoek) die ondergebracht worden bij het NWO ten behoeve van praktijkgericht onderzoek SIA.

Artikel 7. Wetenschappelijk onderwijs

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 7 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	4.074.179	4.207.584	104.577	4.312.161
Totale uitgaven	4.070.873	4.137.211	14.186	4.151.397
Waarvan juridisch verplicht	99,9%	99,9%		99,9%
Bekostiging	4.030.690	4.097.512	17.782	4.115.294
• Hoofdbekostiging	3.901.966	3.968.788	17.611	3.986.399
– Onderwijsdeel wo	1.574.097	1.636.922	4.657	1.641.579
– Onderzoeksdeel wo	1.721.828	1.725.070	5.493	1.730.563
– Deel ondersteuning geneeskundig onderwijs en onderzoek	606.041	606.796	7.461	614.257
– Bekostiging tweede mastergraden in het wo	0	0		0
• Prestatiebox	128.724	128.724	171	128.895
– Onderwijskwaliteit en studiesucces, en profilering	128.724	128.724	171	128.895
Subsidies	14.051	13.117	- 3.601	9.516
– Subsidieregeling Sirius programma	7.954	7.954	- 2.000	5.954
– Subsidieregeling Libertas Noodfonds	605	605		605
– Subsidieregeling Programma Akademie assistenten	0	0		0
– 3TU's samenwerking	1.500	1.500		1.500
– Toetsing en Toetsgestuurd leren	0	0		0
– Overig	3.992	3.058	- 1.601	1.457

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Opdrachten	1.560	1.560	- 129	1.431
- Uitbesteding	1.560	1.560	- 129	1.431
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	3.764	3.764	5	3.769
- Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO)	3.764	3.764	5	3.769
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	20.808	21.258	129	21.387
- Organisaties excl. NVAO en SKI 123 (zie tabel 6.5)	20.808	21.258	129	21.387
Ontvangsten	16	10.016	0	10.016

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 104,6 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 90,4 miljoen) wordt veroorzaakt door:

- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van een aanpassing van de bekostiging in 2014 (€ 29,1 miljoen) waarvan in de begroting was geraamd dat deze in 2013 zouden worden aangegaan (technologie en zwaartekracht);
- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van een aanpassing van de bekostiging in 2015 (€ 38,8 miljoen), overeenkomstig de bekostigingsregeling wordt de kasmutatie 2015 verplicht in 2014;
- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van het in 2014 aangaan van diverse subsidieverplichtingen met kasgevolgen voor 2014 (€ 22,5 miljoen), waarvan in de begroting was geraamd dat deze in 2013 zouden worden aangegaan.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor de hoofdbekostiging wordt per saldo met € 17,6 miljoen verhoogd in verband met:

- de loonbijstelling 2014 van € 12,6 miljoen, waarvan € 5,7 miljoen als gevolg van een overboeking van het Ministerie van VWS betreffende de sector academische ziekenhuizen en € 0,6 miljoen als gevolg van een overboeking van het Ministerie van BuZa betreffende de instellingen van internationaal onderwijs en onderzoek;
- een overboeking van het Ministerie van EZ (€ 2,2 miljoen) betreffende het programma Zwaartekracht;
- in het kader van Verantwoord Begroten vindt een herschikking van middelen (€ 1,6 miljoen) plaats over de instrumenten bekostiging en subsidies;
- diverse overige geringe mutaties (interne overboekingen) die het budget verhogen (€ 1,2 miljoen).

Subsidies

Het budget voor Subsidies wordt per saldo met € 3,6 miljoen verlaagd in verband met:

- een overboeking (€ 2,4 miljoen) naar artikel 16 voor door het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) uit te voeren activiteiten in het kader van de bestending en voortzetting van excellentietrajecten in het hoger onderwijs en onderzoek naar open en online hoger onderwijs;
- in het kader van Verantwoord Begroten vindt een herschikking van middelen (€ 1,2 miljoen) plaats over de instrumenten bekostiging, subsidies en opdrachten.

Artikel 8. Internationaal beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014 (1)	Stand 1e suppletoire begroting 2014 (2)	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014 (3)	Stand 2e suppletoire begroting 2014 (4)=(2+3)
Verplichtingen	11.652	14.721	- 571	14.150
Totale uitgaven	13.421	13.631	- 571	13.060
Waarvan juridisch verplicht	90,50%	92,20%		92,70%
Subsidies	1.608	1.658	2	1.660
- Duitsland Instituut Amsterdam (DIA)	774	774	2	776
- Frans-Nederlandse academie (FNA)	20	20	0	20
- Netherlands house for Education and Research (Neth-ER)	450	450	0	450
- Incidentele subsidies voor het uitwisselen van cultuur	364	364	0	364
- Overige incidentele subsidies	0	50	0	50
Opdrachten	290	215	0	215
- Beleidsonderzoek en benchmarking	100	100	0	100
- Incidentele Internationale activiteiten	190	115	0	115
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	11.073	11.308	- 573	10.735
- OCW-vertegenwoordiging in het buitenland	141	141	0	141
- Europees Platform	4.560	4.795	- 105	4.690
- Nederlandse Taalunie	3.186	3.186	47	3.233
- Europa College Brugge	30	30	0	30
- Unesco	20	20	0	20
- OESO CERI	76	76	0	76
- Fulbright Center	388	388	0	388
- DCICC (voorheen SICA) Cultural Contact Point	90	90	0	90
- Stichting Ons Erfdeel	185	185	0	185
- Nationaal Agentschap Leven Lang Leren (EU-programma)	1.762	1.762	0	1.762
- Programma's Agentschap NL (inclusief uitvoeringskosten)	585	585	- 515	70
- Incidentele EU-programma's en activiteiten	50	50	0	50
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	450	450	0	450
- Vlaams-Nederlands Huis DeBuren (Hoofdstuk V BuZa)	450	450	0	450
Ontvangsten	99	99	271	370

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven.

Artikel 9. Arbeidsmarkt- en personeelsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 9 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	403.506	381.900	- 204.347	177.553
Totale uitgaven	403.506	381.900	- 32.181	349.719
Waarvan juridisch verplicht	94,3%	96,4%		99%
Bekostiging	188.256	161.245	- 1.711	159.534
• Hoofdbekostiging	6.434	4	0	4
– Beloning LeerKracht lumpsum po/vo/bve	6.434	4		4
• Prestatiebox	54.276	33.695	0	33.695
– Professionalisering po/vo/bve	54.276	33.695		33.695
• Aanvullende bekostiging	127.546	127.546	- 1.711	125.835
– Functiemix VO Randstadregio's	61.256	61.256	128	61.384
– Salarismix MBO Randstadregio's	41.067	41.067	86	41.153
– Tegemoetkoming kosten opleidingsscholen	20.000	20.000	- 1.936	18.064
– G.O.- en vakbondsfaciliteiten po	5.223	5.223	11	5.234
Subsidies	197.612	197.305	- 31.901	165.404
– Lerarenbeurs/zij- instroom	107.800	107.700	- 25.000	82.700
– Impuls lerarentekorten vo en wetenschap en techniek pabo	20.000	20.838	- 2.432	18.406
– Versterking samenwerking lerarenopleidingen en scholen	20.500	18.300	- 150	18.150
– Verankering academische opleidingsschool	2.710	2.665		2.665
– Innovatielimpuls Onderwijs	3.000	3.000		3.000
– Arbeidsmarkt-/kennisactiviteiten po	2.230	2.230		2.230
– Onderwijscoöperatie	2.935	2.935	- 35	2.900
– Open Universiteit (LOOK)	1.937	1.937		1.937
– Promotiebeurs voor leraren	9.500	7.900	- 25	7.875
– Projecten professionalisering	4.825	2.000		2.000
– Projecten regionale arbeidsmarktproblematiek	6.000	7.600	- 75	7.525
– Caribisch Nederland	2.097	2.097		2.097
– Overige projecten	14.078	18.103	- 4.184	13.919
Opdrachten	3.447	8.047	990	9.037
– Onderzoek, ramingen en communicatie	3.447	8.047	990	9.037
Bijdragen aan agentschappen	6.244	7.356	424	7.780
– Dienst Uitvoering Onderwijs	6.244	7.356	424	7.780
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	7.947	7.947	17	7.964
– Stichting Vervangingsfonds/Bedrijfs-gezondheid	7.947	7.947	17	7.964
Ontvangsten	6.000	6.000		6.000

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

*Toelichting mutaties:***Verplichtingen**

De verplichtingen worden met € 204,3 miljoen verlaagd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 172,2 miljoen) wordt veroorzaakt doordat:

- in 2014 op artikel 9 voorziene verplichtingen met kasgevolgen 2015 inzake de diverse beloningsmaatregelen en professionaliseringsmiddelen (totaal € 142 miljoen) zijn overgeboekt naar de sectoren po (artikel 1), vo (artikel 3), mbo (artikel 4) en hbo (artikel 6). Op die artikelen worden in 2014 de verplichtingen voor hetzelfde bedrag verhoogd, zodat op totaal OCW-niveau sprake is van een neutrale mutatie;
- in 2013 subsidieverplichtingen (bijvoorbeeld inzake de regeling versterking samenwerking lerarenopleidingen en scholen 2013–2016) zijn aangegaan, die tot kasuitgaven leiden in 2014 en verder en

waarvan in de oorspronkelijke begroting was geraamd dat deze verplichtingen (deels) in 2014 zouden worden aangegaan (€ 30,0 miljoen).

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

- Het budget voor «tegemeetkoming kosten opleidingsscholen» wordt met € 1,9 miljoen verlaagd omdat het aantal studenten (bepalend voor het niveau van de bekostiging) op de betreffende scholen nog niet het maximum heeft bereikt dat in de aanvullende bekostigingsregeling is opgenomen.

Subsidies

- Het budget voor de «lerarenbeurs/zij-instroom» wordt met € 25,0 miljoen verlaagd omdat het aantal aanvragen op de betreffende regeling achterblijft bij het aantal dat in de raming van het budget van de regeling is verwerkt.
- Het budget «impuls lerarentekorten vo en wetenschap en techniek pabo» wordt met € 2,4 miljoen verlaagd, met name in verband met een overheveling van subsidiemiddelen naar de sector owb voor de ondersteuning van projecten door het NRO.
- Het budget «overige projecten» wordt met € 4,2 miljoen verlaagd. Enerzijds door een overheveling van subsidiemiddelen (€ 2,0 miljoen) naar de sector hbo ten behoeve projecten gericht op de lerarenopleidingen en anderzijds valt in 2014 een bedrag van € 2,2 miljoen vrij doordat projecten eerst later worden ingezet.

Artikel 11. Studiefinanciering

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 11 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e supplettoire begroting 2014	Mutaties 2e supplettoire begroting 2014	Stand 2e supplettoire begroting 2014
Verplichtingen	4.256.376	4.912.399	44.719	4.957.118
Totale uitgaven	4.256.376	4.912.399	44.719	4.957.118
Waarvan juridisch verplicht	100%	100%		100%
Inkomensoverdracht	2.544.550	3.053.330	47.175	3.100.505
• Basisbeurs	1.251.781	1.333.487	7.175	1.340.661
– Gift (R)	1.068.758	1.005.589	– 12.825	992.764
– Prestatiebeurs (NR)	183.023	327.898	20.000	347.897
• Aanvullende beurs	649.636	670.918	0	670.918
– Gift (R)	552.321	541.468	0	541.468
– Prestatiebeurs (NR)	97.315	129.450	0	129.450
• Reisvoorziening	529.173	836.935	– 20.000	816.935
– Bijdrage aan vervoersbedrijven (R)	749.054	1.132.659	– 8.000	1.124.659
– Gift (R)	569.207	533.061	0	533.061
– Prestatiebeurs (R)	– 789.088	– 828.785	– 12.000	– 840.785
• Overige uitgaven	113.961	211.991	60.000	271.991
– Overige uitgaven relevant (R)	112.446	115.096	40.000	155.096
– Overige uitgaven niet-relevant (NR)	1.515	96.895	20.000	116.895
Leningen	1.614.861	1.735.990	0	1.735.990
– Rentedragende lening (NR)	1.435.020	1.565.798	0	1.565.798
– Collegegeldkrediet (NR)	179.841	170.192	0	170.192
Bijdragen aan agentschappen	96.965	123.079	– 2.456	120.623
– Dienst Uitvoering Onderwijs (R)	96.965	123.079	– 2.456	120.623

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Ontvangsten	766.271	770.514	- 25.000	745.514
- Ontvangen rente en relevante hoofdsom (R)	265.030	228.273	- 30.000	198.273
- Kortlopende vorderingen (R)	57.050	88.756	5.000	93.756
- Terugontvangen hoofdsom (NR)	444.191	453.485		453.485
Relevante uitgaven:	2.359.663	2.622.167	4.719	2.626.886
Niet relevante uitgaven:	1.896.714	2.290.233	40.000	2.330.233
Relevante ontvangsten	322.080	317.029	- 25.000	292.029
Niet relevante ontvangsten:	444.191	453.485	0	453.485

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Inkomensoverdrachten

Het budget voor de basisbeurs wordt per saldo met € 7,2 miljoen verhoogd. Dit komt door:

- De relevante basisbeursuitgaven worden verlaagd met € 12,8 miljoen. Dit bedrag bestaat voor – € 20,0 miljoen uit minder omzettingen ten opzichte van de raming van prestatiebeurs naar gift, voornamelijk bij het ho. Daarnaast is een eerdere overboeking voor 2014 naar het Ministerie van SZW van € 7,2 miljoen in verband met het afschaffen van de partnertoeslag in de studiefinanciering teruggeboekt, vanwege de latere ingangsdatum van de maatregel Studievoorschot. De niet-relevante basisbeursuitgaven vallen € 20,0 miljoen hoger uit. Dit als gevolg van de hiervoor beschreven lagere omzettingen van prestatiebeurzen in gift.

Het budget voor de reisvoorziening valt per saldo € 20,0 miljoen lager uit.

- Ten opzichte van de raming zijn er minder betalingen voor de reisvoorziening nodig met een totaal van € 8,0 miljoen. Daarnaast zijn er meer toekenningen aan studenten met recht op een Ov-kaart in het prestatieregime. Vanwege de boekhoudsystematiek leidt dit tot een relevante meevaller (– € 12,0 miljoen).

Het budget voor overige programma-uitgaven wordt met per saldo € 60,0 miljoen verhoogd.

- Deze uitgavenmutatie is voor € 40,0 miljoen relevant en € 20,0 miljoen niet-relevant. Uit de realisatiegegevens van DUO blijkt dat relevante technische bijstellingen tussen de diverse begrotingsposten in 2014 hoger uitvallen. De technische bijstellingen bestaan voornamelijk uit kwijtscheldingen en aansluitingsposten tussen relevant en niet-relevant. De tegenvaller bij de technische bijstelling zit voornamelijk op het onderdeel «correctie t.g.v. aansluiting niet-relevant WSF» (o.a. kwijtscheldingen van actieve studenten). De niet-relevante mutatie wordt ook veroorzaakt door deze boekhoudkundige aansluitingsposten, waaronder ook de hiervoor genoemde tegenboeking van de meevaller van € 12,0 miljoen bij het onderdeel reisvoorziening.

Bijdragen aan agentschappen

Het budget 2014 voor de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) wordt per saldo met € 2,5 miljoen verlaagd. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door herziening van het kasritme voor het Programma Vernieuwing Studiefinanciering (PVS). In 2014 worden minder betalingen gedaan. Een bedrag van € 3,0 miljoen wordt naar 2015 overgeboekt.

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget wordt met € 25,0 miljoen verlaagd. Dit is het saldo van de volgende mutaties:

- Op basis van de uitvoeringsgegevens van DUO is de verwachting dat de rente ontvangsten bij de langlopende rentedragende leningen lager zullen uit vallen dan geraamd (– € 30,0 miljoen);
- Meer ontvangsten (€ 5,0 miljoen) door meer aflossingen dan geraamd bij de kortlopende vorderingen.

Artikel 12. Tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 12 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	115.064	107.642	- 4.983	102.659
Totale uitgaven	115.064	107.642	- 4.983	102.659
Waarvan juridisch verplicht	100%	100%		100%
Inkomensoverdracht	97.372	90.663	- 5.000	85.663
• TS 17-	23.378	17.342	0	17.342
– Minderjarige deelnemers bol (R)	23.378	17.342	0	17.342
• TS 18+	6.248	6.063	0	6.063
– Tegemoetkoming lerarenopleiding (tlo) (R)	4.833	4.575	0	4.575
– Deeltijd vo (R)	1.415	1.488		1.488
• VO 18+	67.746	67.258	- 5.000	62.258
– Volwassenenonderwijs (vavo) (R)	5.382	5.906	0	5.906
– Meerderjarige scholieren vo (R)	56.426	55.151	- 5.000	50.151
– Meerderjarige scholieren vso (R)	4.628	4.948		4.948
– STOEB/ALR (NR)	1.310	1.253	0	1.253
Bijdragen aan agentschappen	17.692	16.979	17	16.996
– Dienst Uitvoering Onderwijs (R)	17.692	16.979	17	16.996
Ontvangsten	4.701	4.764	0	4.764
– TS 17- (R)	1.244	1.307	0	1.307
– TS 18+ (R)	574	704	0	704
– VO 18+ (R)	2.883	2.753	0	2.753

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Inkomensoverdrachten

Het budget inkomstenoverdrachten wordt met € 5,0 miljoen verlaagd.

- Uit de realisatiegegevens tot en met augustus blijkt dat bij de regeling VO 18+ (ouderinkomensafhankelijke regeling voor meerderjarige

scholieren in het voortgezet onderwijs) de uitgaven in 2014 lager uitkomen dan geraamd.

Artikel 13. Lesgelden

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	7.087	7.109	7	7.116
Totale uitgaven	7.087	7.109	7	7.116
Waarvan juridisch verplicht	100%	100%		100%
Bijdragen aan agentschappen	7.087	7.109	7	7.116
– Dienst Uitvoering Onderwijs (R)	7.087	7.109	7	7.116
Ontvangsten	247.762	240.561	10.000	250.561

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget wordt met € 10,0 miljoen verhoogd.

- Uit de realisatiegegevens tot en met augustus blijkt dat de lesgeldontvangsten in 2014 hoger uitkomen dan geraamd.

Artikel 14. Cultuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	919.248	945.982	- 33.247	912.735
Waarvan garantieverplichtingen	629.000	629.000	0	629.000
Totale uitgaven	740.522	727.256	- 14.993	712.263
Waarvan juridisch verplicht	90,60%	95,80%		99,1%
Bekostiging	626.224	612.636	- 4.733	607.903
– Culturele basisinfrastructuur	475.687	480.513	85	480.598
– Vierjaarlijkse instellingen	323.150	326.832	- 411	326.421
– Vierjaarlijkse fondsen	152.537	153.681	496	154.177
– Monumentenzorg	83.425	79.790	0	79.790
– Archieven incl. Regionale Historische Centra	24.905	24.905	522	25.427
– Investerings huisvesting rijks gesubsidieerde musea	30.245	15.466	- 4.606	10.860
– Cultuureducatie met Kwaliteit	10.000	10.000	0	10.000
– Archeologie	1.962	1.962	- 734	1.228
Subsidies	84.501	72.836	- 11.556	61.280
– Verbreden inzet cultuur	8.809	8.809	- 700	8.109
– Internationaal cultuurbeleid (incl. HGIS)	7.260	8.260	- 962	7.298
– Programma bibliotheekvernieuwing	17.942	17.942	0	17.942
– Programma leesbevordering	2.850	2.850	0	2.850
– Programma CRISP	2.612	2.612	0	2.612
– Programma erfgoed en ruimte	8.000	4.123	- 1.908	2.215
– Programma ondernemerschap	3.437	5.179	- 3.583	1.596

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
- Specifiek cultuurbeleid	29.941	19.411	- 753	18.658
- Regeling frictie- en transitiekosten culturele basisinfrastructuur 2009–2012	3.650	3.650	- 3.650	0
Opdrachten	2.354	2.354	2.466	4.820
- Beleidsonderzoek, evaluaties en kennisbasis	2.354	2.354	2.466	4.820
Bijdragen aan agentschappen	23.739	35.805	- 1.312	34.493
- Nationaal Archief	23.739	35.805	- 1.312	34.493
Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	3.704	3.625	142	3.767
- Uitvoering internationale verdragen	2.664	2.585	55	2.640
- Uitvoering internationale contributies	990	990	87	1.077
- Europese samenwerking	50	50	0	50
Ontvangsten	1.561	1.561	10.722	12.283

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 33,2 miljoen verlaagd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (- 18,3 miljoen) wordt met name veroorzaakt door:

- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van minder verplichtingen voor de monumentenzorg (- € 48 miljoen);
- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van het aangaan van een meerjarige verplichting voor de cultuurkaart (€ 24,5 miljoen);
- bijstelling van de verplichtingraming als gevolg van verhoging van de toegekende huisvestingssubsidie voor de subsidieperiode 2013–2016 aan het Rijksmuseum Amsterdam na afronding van de verbouwing (€ 14,4 miljoen).

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor investeringen huisvesting rijksmusea wordt per saldo met € 4,6 miljoen verlaagd.

- de belangrijkste reden is dat in de aanloop naar decentralisatie van het huisvestingsstelsel (met ingang van 2017) terughoudend wordt omgegaan met het investeringsbudget, wat dit jaar tot lagere uitgaven leidt (- € 4,5 miljoen);
- de ontvangsten die voortvloeien uit de afronding van het project Het Nieuwe Rijksmuseum (zie onder kopje ontvangsten), zijn toegevoegd aan het budget investeringen huisvesting rijksmusea, maar in verband met de decentralisatie van het huisvestingsstelsel doorgeschoven naar een later begrotingsjaar.

Subsidies

Het budget voor het programma ondernemerschap wordt per saldo met € 3,6 miljoen verlaagd.

- de belangrijkste redenen zijn dat het programmabudget grotendeels wordt besteed aan opdrachten in plaats van subsidies, waarvoor

budget is overgeboekt naar het opdrachtenbudget (– € 1,9 miljoen) en dat in verband met aanbestedingsvertraging budget uit 2014 is doorgeschoven naar een later begrotingsjaar (– € 1,4 miljoen).

Het budget voor specifiek cultuurbeleid wordt per saldo met € 0,8 miljoen verlaagd.

- dit wordt grotendeels veroorzaakt enerzijds doordat middelen naar het begrotingsjaar 2016 zijn verschoven voor een incidentele subsidie van € 5,5 miljoen voor het museale beheer en de toegankelijkheid van het Tropenmuseum en anderzijds door een overboeking vanuit het budget voor frictie- en transitiekosten (zie volgend punt).

Het budget voor frictie- en transitiekosten wordt per saldo met € 3,7 miljoen verlaagd.

- dit budget was bedoeld voor flankerend arbeidsmarktbeleid. Voor dat doel bleken in 2013 betaalde middelen echter toereikend. Het budget is daarom overgeboekt naar het budget voor specifiek cultuurbeleid, waar het wordt ingezet voor talentontwikkeling (€ 3 miljoen) en bij de dekking van reorganisatiekosten van het Centraal Bureau voor Genealogie.

Opdrachten

Het budget wordt per saldo met € 2,5 miljoen verhoogd.

- de belangrijkste reden hiervoor is, zoals ook toegelicht onder het kopje subsidies, dat bij de invulling van beleidsprogramma's (met name bij het programma ondernemerschap) budget gedeeltelijk wordt ingezet voor opdrachten, terwijl het programmabudget geheel onder subsidies was begroot.

Ontvangsten

Het ontvangstenbudget wordt met € 10,7 miljoen verhoogd. Belangrijkste oorzaak is de eindafrekening van het project Het Nieuwe Rijksmuseum, dat is afgesloten met een positief saldo van € 9,8 miljoen.

Artikel 15. Media

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 15 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	977.240	1.006.315	178.001	1.184.316
Totale uitgaven	977.571	1.006.646	1	1.006.647
Waarvan juridisch verplicht	99,90%	99,90%		99,90%
Bekostiging	972.710	1.001.623	- 896	1.000.727
– Publieke Omroep (omroepinstellingen)	850.525	883.340	0	883.340
Landelijke publieke omroep	708.180	735.670		735.670
Wereldomroep	0	0		0
Regionale Omroep	141.600	146.370		146.370
Minderhedenprogrammering	745	1.300		1.300
Bezuiniging Publieke Omroep (nog in te vullen)	0	0		0
– Beheertaken landelijke publieke omroep	59.968	61.399	0	61.399
Stichting Omroep Muziek	14.581	14.885		14.885
Uitzenden en uitzendgereedmaken	24.463	25.163		25.163
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid (NIBG)	20.924	21.351		21.351
– Dotaties, bijdragen publieke omroep	30.654	31.174	0	31.174
Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Mediaproducties	18.280	18.646		18.646

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Stimuleringsfonds voor de Pers	2.300	2.300		2.300
Filmfonds van de omroep en Telefilm (COBO)	7.568	7.722		7.722
Mediawijdsheid Expertisecentrum (Bewust mediagebruik)	2.000	2.000		2.000
Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland (OLON)	506	506		506
Kabelraden	0	0		0
- Dotatie/onttrekking Algemene Mediareserve (AMR)	30.738	24.885	- 897	23.988
- Overige bekostiging media (uit rente AMR)	500	500		500
- Basisinfrastructuur Cultuur 2013-2016	325	325	1	326
Vierjaarlijkse instellingen	325	325	1	326
Subsidies	920	920	0	920
- Subsidies	920	920		920
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	3.906	4.068	897	4.965
- Commissariaat voor de Media	3.906	4.068	897	4.965
- Bezuiniging (nog in te vullen)	0	0		0
Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	35	35	0	35
- Uitvoering internationale contributies	35	35		35
Ontvangsten	197.500	196.500		196.500

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 178,0 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties wordt veroorzaakt door:

- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van het in 2014 aangaan van de verplichting aan de regionale omroepen voor het jaar 2015 (€ 146,5 miljoen) verhoogd met doorwerking van de printprijsregeling (€ 7,5 miljoen);
- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van het voor een hoger bedrag aangaan van de verplichting aan de landelijke publieke omroep (€ 86 miljoen) vanwege de doorwerking van de printprijsregeling;
- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van de bezuinigingen uit Regeerakkoord Rutte I, waardoor de in 2014 aan te gane verplichting voor het jaar 2015 aan de landelijke publieke omroepen € 57 miljoen en aan andere onderdelen van de bekostiging € 3 miljoen lager zijn;
- bijstelling van de verplichtingenruimte als gevolg van minder benodigde ruimte voor in 2014 aangegane verplichtingen (-/- € 3 miljoen).

De eerste drie bijstellingen zijn het gevolg van het feit dat de oorspronkelijke bijstellingen 1 op 1 (kas en verplichtingen in hetzelfde jaar) zijn geboekt in de begrotingsadministratie, terwijl de verplichtingen al in het voorafgaande jaar worden vastgelegd.

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor Dotatie Algemene Mediareserve wordt per saldo met € 0,9 miljoen verlaagd. Dit budget is overgeboekt naar het instrument Bijdragen aan ZBO/RWT's ten behoeve van een extra vergoeding aan het Commissariaat voor de Media voor aanvullende taken en frictiekosten in 2014.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Het budget voor Commissariaat voor de Media wordt per saldo met € 0,9 miljoen verhoogd. Dit budget is overgeboekt van het instrument Bekostiging ten behoeve van een extra vergoeding aan het Commissariaat voor de Media voor aanvullende taken en frictiekosten in 2014.

Artikel 16 Onderzoek en wetenschapsbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 16 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	829.799	832.752	137.681	970.433
Totale uitgaven	905.368	921.042	8.253	929.295
Waarvan juridisch verplicht	99,80%	99,80%		99,80%
Bekostiging	721.320	747.630	8.537	756.167
• Hoofdbekostiging	475.974	502.284	1.798	504.082
<i>NWO-wet en WHW</i>	0	0		
– NWO	337.955	364.265	1.626	365.891
– KNAW	91.196	91.196	135	91.331
– KB	46.823	46.823	37	46.860
• Aanvullende bekostiging	245.346	245.346	6.739	252.085
– NWO Talentenontwikkeling	165.865	165.865	0	165.865
– NWO STW	8.000	8.000	0	8.000
– NWO Grootschalige researchinfrastructuur	61.963	61.963	0	61.963
– Nationaal Regieorgaan onderwijsonderzoek	9.518	9.518	6.739	16.257
Subsidies	99.649	87.632	- 534	87.098
Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap	38.491	26.594	54	26.648
– LF TUD bibliotheek	4.013	0	0	0
– Stichting SURF	5.853	0	0	0
– CPG	261	261	0	261
– Montesquieu Instituut	558	558	1	559
– Max Planck Instituut	1.573	0	0	0
– NCB/Nationaal Herbarium	9.830	10.222	13	10.235
– BPRC	8.607	8.607	28	8.635
– NEMO	3.509	3.509	11	3.520
– STT	230	230	1	231
– NTU/INL	3.207	3.207	0	3.207
– EIB	850	0	0	0
Subsidieregeling St. AAP	1.027	1.026	1	1.027
Kaderregeling subsidiëring projecten t.b.v. onderzoek en wetenschap	60.131	60.012	- 589	59.423
– Statia Multifunctioneel Kenniscentrum	2.500	2.500	0	2.500
– Gezondheidsonderzoek	0	0	0	0
– Poolonderzoek	2.942	2.942	0	2.942
– Genomics	40.500	40.500	0	40.500
– Nationale coördinatie	6.120	8.320	- 589	7.731
– Bilaterale samenwerking	3.750	3.750	0	3.750
– Weerstandsverhoging onderzoeksinstellingen (CBRN)	0	0	0	0
– Grootschalige researchfaciliteiten	0	0	0	0
– SURFnet	0	0	0	0
– NCB biodiversiteit	0	0	0	0
– Hersenen en Cognitie	2.200	0	0	0
– Nader te verdelen	2.119	2.000	0	2.000

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Opdrachten	0	0	250	250
Uitbesteding	0	0	250	250
Bijdragen aan agentschappen	303	303	0	303
– Dienst Uitvoering Onderwijs	303	303	0	303
Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	83.609	84.990	0	84.990
– EMBC	780	780	– 5	775
– EMBL	4.720	4.795	– 3	4.792
– ESA	30.362	30.362	0	30.362
– CERN	39.247	40.553	0	40.553
– ESO	8.500	8.500	8	8.508
Bijdragen aan medeoverheden	487	487	0	487
– Nationaal contactpunt Kaderprogramma	487	487	0	487
Ontvangsten	101	101	0	101

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Verplichtingen

De verplichtingen worden met € 137,7 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 129,4 miljoen) wordt met name veroorzaakt door:

- bijstelling van de verplichtingenraming als gevolg van de 2de tranche ten behoeve van de intensivering onderwijs en onderzoek (€ 43,0 miljoen);
- bijstelling van de in de Begrotingsafspraken 2014 opgenomen middelen ten behoeve van matching (€ 50,0 miljoen);
- bijstelling van de in de Begrotingsafspraken 2014 opgenomen middelen ten behoeve van vrije competitie (€ 25,0 miljoen);
- bijstelling in verband met de vrijval van middelen ten behoeve van cofinanciering (€ 8,6 miljoen).

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Bekostiging

Het budget voor bekostiging wordt per saldo met € 8,5 miljoen verhoogd. Dit wordt met name veroorzaakt door interne overboekingen van de directies primair onderwijs, voortgezet onderwijs, wetenschappelijk onderwijs en kennis ten behoeve van projecten die uitgevoerd worden door het Nationale Regieorgaan Onderwijsonderzoek (totaal € 6,7 miljoen).

Artikel 25. Emancipatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 25 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	11.449	11.924	1.610	13.534
Totale uitgaven	14.792	14.867	- 1.665	13.202
Waarvan juridisch verplicht	27,4%	70,7%		93,5%
Bekostiging	4.148	4.148	0	4.148
Kennisinfrastuctuur	4.148	4.148	0	4.148
- Vrouwenemancipatie	2.948	2.948		2.948
- LHBT	1.200	1.200		1.200
Subsidies	6.651	7.246	119	7.365
Subsidieregeling emancipatieprojecten	0	0	0	0
- Vrouwenemancipatie	0	0		0
Wet Overige OCW-subsidie	0	0	0	0
- Vrouwenemancipatie	0	0		0
- LHBT	0	0		0
Subsidieregeling emancipatie	1.087	1.682	587	2.269
- Vrouwenemancipatie	1.030	1.645	624	2.269
- LHBT	57	37	- 37	0
Subsidieregeling emancipatie 2011	5.564	5.564	- 468	5.096
- Vrouwenemancipatie	2.952	2.952	135	3.087
- LHBT	2.612	2.612	- 603	2.009
Regeling sociale veiligheid LHBT jongeren op school	0	0	0	0
- LHBT	0	0		0
Opdrachten	962	962	571	1.533
- Vrouwenemancipatie	455	455	471	926
- LHBT	507	507	100	607
Bijdragen aan agentschappen	151	151	0	151
- Dienst Uitvoering Onderwijs	151	151		151
Bijdragen aan mede-overheden	2.880	2.255	- 2.250	5
Gemeentefonds BZK	2.480	2.255	- 2.250	5
- Vrouwenemancipatie	2.020	2.020	- 2.015	5
- LHBT	460	235	- 235	0
EL&I Talent naar de Top	400	0	0	0
- Vrouwenemancipatie	400	0		0
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	105	- 105	0
- LHBT	0	105	- 105	0
Ontvangsten	0	0		0

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

*Toelichting mutaties:***Verplichtingen**

De verplichtingen worden met € 1,6 miljoen verhoogd. Het verschil tussen de verplichtingen- en uitgavenmutaties (€ 3,2 miljoen) wordt veroorzaakt door verhoging van de verplichtingenraming door het aangaan van verplichtingen in 2014 met kasjaren in 2015, 2016 en 2017.

Uitgaven*Toelichting per instrument:**Subsidies*

Het budget voor 2014 wordt verhoogd met € 0,1 miljoen. Dit komt door:

- een kasschuif € 0,8 miljoen (van 2014 naar 2015). Voor betalingen, die doorgeschoven zijn naar 2015;

- verhoging van het budget met € 0,9 miljoen. (door aanpassing raming instrumenten). Zie ook *bijdrage aan medeoverheden*.

Opdrachten

Het budget voor 2014 wordt met € 0,6 miljoen verhoogd. Dit bedrag is een aanpassing van de raming op de instrumenten. Zie *bijdrage aan medeoverheden*.

Bijdragen aan medeoverheden

Het budget voor 2014 wordt met € 2,3 miljoen verlaagd. De verlaging is met name het gevolg van de volgende mutaties:

- € 0,9 miljoen is van het instrument bijdragen aan medeoverheden overgeheveld naar subsidies;
- € 0,6 is naar het instrument opdrachten overgeheveld in verband met aanpassing van de raming;
- € 0,3 miljoen is overgeboekt naar het gemeentefonds voor het uitvoeren van het «Regenboogbeleid» (lokaal LHBT beleid) voor gemeenten;
- € 0,3 miljoen is overgeboekt naar het gemeentefonds voor het uitvoeren van het programma «Eigen Kracht» in gemeenten.

2.3 Niet-beleidsartikelen

Artikel 91. Nominaal en Onvoorzien

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 91 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	5.367	115.267	- 115.267	0
Uitgaven	5.367	115.267	- 115.267	0
• Loonbijstelling	0	49.691	- 49.691	0
• Prijsbijstelling	0	0	0	0
• Nader te verdelen	5.367	65.576	- 65.576	0
Ontvangsten	0	0	0	0

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2013» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2013» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

Toelichting mutaties:

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Loonbijstelling

Het budget voor loonbijstelling (alleen werkgeverslasten) wordt per saldo met € 49,7 miljoen verlaagd. De loonbijstelling is volledig uitgekeerd naar de desbetreffende artikelen. In het algemeen deel van het verdiepingshoofdstuk in de begroting 2015 is de verdeling naar artikelen toelicht.

Nader te verdelen

Het budget «nader te verdelen» wordt per saldo met € 65,6 miljoen verlaagd. Dit restant van de eindejaarsmarge 2013 is ingezet voor:

- Wettelijke prijsbijstelling tranche 2014 voor het jaar 2014 voor po en mbo (€ 22,9 miljoen) en diverse kleinere problematiek (€ 9,0 miljoen).
- Uitkeren van de incidentele middelen NOA aan het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (€ 34,0 miljoen). Zie voor een nadere toelichting paragraaf 2.1, nummer 5.

Artikel 95. Apparaatskosten

Budgettaire gevolgen van beleid

Budgettaire gevolgen van beleid artikel 95 (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting 2014	Stand 1e suppletoire begroting 2014	Mutaties 2e suppletoire begroting 2014	Stand 2e suppletoire begroting 2014
Verplichtingen	234.723	252.047	- 8.111	243.936
Uitgaven	234.723	252.047	- 8.111	243.936
Personele uitgaven	146.953	161.264	- 3.269	157.995
<i>Waarvan</i>				
– <i>eigen personeel</i>	131.150	145.461	- 3.005	142.456
– <i>externe inhuur</i>				
–	5.998	5.998	- 108	5.890
Materiële uitgaven	87.770	90.783	- 4.842	85.941
<i>Waarvan</i>				
– <i>eigen personeel</i>	20.813	20.813	- 2.503	18.310
– <i>externe inhuur</i>	30.254	30.199	- 508	29.691
– <i>Begrotingsreserve schatkistbankieren</i>	0	0		0
Ontvangsten	567	567	0	567

In de kolom «Mutaties 2^e suppletoire begroting 2014» worden de mutaties ten opzichte van de «Stand 1^e suppletoire begroting 2014» weergegeven. Hieronder worden de belangrijkste mutaties toelicht.

Toelichting mutaties:

Uitgaven

Toelichting per instrument:

Personele uitgaven

Het budget voor personele uitgaven wordt per saldo met € 3,3 miljoen verlaagd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- diverse kasschuiven die hebben geleid tot een verlaging van het budget met totaal € 3,6 miljoen. De belangrijkste hiervan zijn:
  - Door een vertraging in het aannemen van nieuw personeel voor het uitvoeren van nieuw beleid zal € 0,8 miljoen in 2015 worden uitgegeven;
  - Middels een kasschuif van 2014 naar 2015 van € 2,8 miljoen wordt het budget aangepast aan het verwachte ritme van de realisatie binnen het apk-artikel.

Materiële uitgaven

Het budget voor materiële uitgaven wordt per saldo met € 4,8 miljoen verlaagd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- diverse kasschuiven die hebben geleid tot een verlaging van het budget met totaal € 4,5 miljoen. De belangrijkste hiervan zijn:
  - Door vertraging in facilitaire investeringen zal hiervan € 0,8 miljoen in 2015 worden gerealiseerd;
  - Door vertraagde inter- (en intra-) departementale besluitvorming zal € 2,1 miljoen pas in 2015 gerealiseerd kunnen worden;

- Middels een kasschuif van 2014 naar 2015 van € 1,6 miljoen wordt het budget aangepast aan het verwachte ritme van de realisatie binnen het apk-artikel.